

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Бројеви: 89 0 И 006131 20 Спп
89 0 И 006156 20 Спп
89 0 И 006169 20 Спп
89 0 И 006210 20 Спп
89 0 И 006326 20 Спп
89 0 И 006478 20 Спп
89 0 И 006547 20 Спп
89 0 И 006645 20 Спп

Бања Лука, 01.6.2020. године

Врховни суд Републике Српске, одлучујући о захтјевима Основног суда у Сокоцу за рјешавање спорног правног питања у извршним предметима тог суда број: 89 0 И 006131 08 Ком, 89 0 И 006156 08 Ком, 89 0 И 006169 08 Ком, 89 0 И 006210 08 Ком, 89 0 И 006326 08 Ком, 89 0 И 006478 08 Ком, 89 0 И 006547 08 Ком и 89 0 И 006645 08 Ком, на основу члана 61в. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 и 61/13, даље: ЗПП), члана 18. Правилника о унутрашњем судском пословању („Сл. гласник РС“ број 9/14 до 6/19), те члана 4. став 4. и члана 12. Правилника о раду судских одјељења (број 118-0-СуI-14-000 458 од 06.02.2015. године), на сједници Грађанског одјељења одржаној дана 01.6.2020. године донио је

О Д Л У К У

Одбацује се захтјев Основног суда у Сокоцу за рјешавање спорног правног питања у извршним предметима тог суда број: 89 0 И 006131 08 Ком, 89 0 И 006156 08 Ком, 89 0 И 006169 08 Ком, 89 0 И 006210 08 Ком, 89 0 И 006326 08 Ком, 89 0 И 006478 08 Ком, 89 0 И 006547 08 Ком и 89 0 И 006645 08 Ком, које гласи: „Да ли се може промијенити предмет и средство извршења, а да се прије тога није ни покушало извршење на првобитно предложеном и од суда одређеном предмету извршења?“

Образложење

У предметним извршним стварима тражилац извршења ЈП Радио телевизија Р.С. Б. Л. је 2008. године Основном суду у Сокоцу поднио приједлоге за извршење против извршеника Р.Т., Ј.Ц., М.Ћ., С.М., А.Б., Д.О., Р.В. и Б.П., ради наплате новчаног потраживања.

Наведени суд је 2009. године дозволио предложена извршења, а рјешењима донесеним 2019. године је одбио приједлоге тражиоца извршења за промјену предмета и средства извршења те обуставио извршни поступак, наводећи да тражилац извршења има право да тражи промјену предмета и средства извршења само ако извршење на првобитно предложеном предмету извршења остане безуспјешно. Против ових рјешења тражилац извршења је изјавио жалбе које је Окружни суд у Источном Сарајеву усвојио и укинуо првостепена рјешења те предмет вратио првостепеном суду на поновни поступак (само у предмету број 89 0 И 006156 08 Ком жалба је одбијена и првостепено рјешење потврђено).

Првостепени суд није поступио по упутама другостепеног суда, како то прописује члан 228. ЗПП у вези са чланом 21. став 1. Закона о извршном поступку („Сл. гласник РС“ број 59/03 до 66/18), већ је наведене предмете доставио Врховном суду Републике Српске са приједлогом за рјешавање спорног правног питања које гласи: „Да ли се може промијенити предмет и средство извршења, а да се прије тога није ни покушало извршење на првобитно предложеном и од суда одређеном предмету извршења?“ Из садржаја тог приједлога се може закључити да се првостепени суд не слаже са заузетим становиштем другостепеног суда (с изузетком становишта заузетог у предмету број 89 0 И 006156 08 Ком) да, прије доношења рјешења о обустављању извршења на одређеном предмету и средству, извршни суд има обавезу да позове тражиоца извршења да предложи ново средство и предмет извршења, а уколико овај не поступи по позиву суда, тек тада се стичу претпоставке за обуставу извршења.

Према одредби чл. 61а. ЗПП, поступак за рјешавање спорног правног питања се покреће уколико пред првостепеним судом у већем броју предмета постоји потреба да се заузме став према спорном правном питању које је од значаја за одлучивање о предмету поступка пред првостепеним судовима. Поступак захтјевом покреће првостепени суд по службеној дужности или на приједлог странке.

У овом случају захтјеве је поднио првостепени суд и то након што је у цитираним предметима и у првом и у другом степену заузет став о спорном правном питању, па је очигледно да предметни захтјеви за рјешавање спорног правног питања не испуњавају услове из одредбе члана 61а. ЗПП за мериторно рјешавање. Наиме, одредбе ЗПП о поступку рјешавања спорног правног питања омогућавају да Врховни суд Републике Српске само прије доношења првостепене одлуке узме одређени предмет у разматрање и заузме правни став о претходном правном питању које има прејудичијелни значај за одлучивање у већем броју предмета. У конкретом случају су захтјеви за рјешавање спорног правног питања стављени након што је одлучено о жалбама тражиоца извршења. Дакле, став о предметном спорном правном питању су нижестепени судови већ заузели, али су њихова становишта контрадикторна.

Правилним тумачењем одредби чланова 61а. - 61ђ, ЗПП, које уређују поступак за рјешавање спорног правног питања, се долази до закључка да је искључена примјена овог института када постоје различити ставови првостепеног и другостепеног суда о одређеном правном питању. Исто тако, разлог за покретање поступка рјешавања спорног правног питања не може бити постојање различитих одлука другостепеног суда у погледу тог питања, јер то не произилази из напријед цитираних одредби ЗПП. У таквој ситуацији

Врховни суд Републике Српске може изразити своје становиште о спорном питању само приликом одлучивања поводом изјављене ревизије против тих другостепених одлука.

Из ових разлога Грађанско одјељење Врховног суда Републике Српске је одлучило као у изреци, примјеном одредбе члана 61в. став 1. ЗПП.

Замјеник председника Грађанског одјељења
Горјана Попадић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић